

Obsah institutu státního občanství se časem mění. Jeho vývoj v poslední době směřuje k postupnému zmenšování „balíku“ státoobčanských práv a povinností. Práva státních občanů a cizinců se stále více sbližují. Postupně dochází k rozšiřování základních lidských práv, která jsou přiznána jak státním občanům, tak i cizincům

Postupně dochází rovněž ke změně pohledu na existenci dvojího státního občanství. Zesílila ochrana svobodné vůle jednotlivce, ochrana rovnoprávnosti mužů a žen, jakož i ochrana práv dětí a rodiny. Do popředí se dostává lidská osobnost jako taková, jejíž základní lidská práva jsou nezávislá na vůli státu. Část právní teorie považuje dvojí státní občanství spíše za hodnotu, než za nežádoucí jev. Místo odmítnutí a snahy po odstranění případů dvojího státního občanství se některé státy začaly zaměřovat spíše na řešení důsledků vyplývajících z bipoilitismu. Je tomu tak i v České republice. Ačkoliv je Zákon založen na zásadě jediného, výlučného státního občanství, možnost současné existence dvojího - českého a slovenského - státního občanství již zakotvena byla.

Za významné mezníky ve vývoji právní úpravy institutu státního občanství lze považovat přijetí Evropské úmluvy a zavedení institutu evropského občanství Smlouvou o EU.

Evropská úmluva vyjadřuje pozitivnější přístup k několikerému státnímu občanství a poprvé zakotvuje základní podmínky naturalizace. Smluvní státy se zavazují zajistit ve svém vnitrostátním právu možnost naturalizace osob oprávněně a obvykle pobývajících na jejich území, přičemž doba pobytu pro podání žádosti nesmí přesáhnout deset let. Za krátkou dobu existence Evropské úmluvy se ještě naplno nemohly projevit její praktické důsledky. Lze ale soudit, že významně ovlivní politiku a právní úpravu státního občanství nejen ve smluvních státech.